

Opettaja Kalle Kalervo †.

Risti Kalle Kalervon nimen yläpuolella ilmoitti hänen siirtyneen II. 5. 1942 siihen maahan, josta ei ole paluuta. Kalle Kalervokin on laskenut aseensa ja vienyt ne takaisin niiden suurelle antajalle. Mutta niillä aseilla hän ennätti tehdä pitkän päivätyön karussa rajakkoisessa maastossa Laatokan Karjalan itäisimmässä pitäjässä, ensimmäisinä ryteikön avaajana ja kuokkijana. Muiden, jotka seurasivat häntä työsaralla, on ollut helpompaa kulkea ja kyntää niitä merkkejä ja vakoja myöten, joita opettaja Kalervo ensimmäisiä sarkoja raivatessaan näytti.

Sortavalan opettajaseminaarissa Kalle Kalervo valmistui opettajaksi 1897. Pitkäsärännassa 30. 3. 1874 syntyneenä ja kasvaneena jäi hän kotiseudulle opettajaksi. Ensin hän toimi opettajana Suojärven Salansaarella, mutta 1901 muutti Salmin Kirkkojoen kouluun. Salansaaren ja Kirkkojoen koulut olivat yksityisiä kouluja.

Niinä aikoina, jolloin Kalervo tuli opettajaksi, oli kansa Suojärvellä ja Salmassa lukutaidotonta, ja eli kalevalaisten näkemysten mukaista luonnon elämää. Kouluja kansa siihen aikaan katseli epäluuloisesti arvelleen lisävän veroja. Työ oli vaikeaa. Sitten vuosisadan alussa tulivat suomalaisten koulujen työt häiritsemään ja kansan käsitteitä sotkemaan venäläistäjäkoulut. Se opettajapolvi, johon Kalle Kalervo kuului, sai nähdä ja kokea monet vaikeat sekä osallistua vapaussotaan, joka toi isänmaalle vapauden. Isänmaan kukoistus- ja kehitysaikaa seurasi venäläisten hyökkäys 1939 ensimmäisiksi niihin pitäjiin, joissa Kalle Kalervo oli aloittanut suomalaisen sivistystyön. Sitten seurasi Moskovan rauha ja siirtyminen muuante venäläiselle luovutetulta alueelta. Sitten tuli toinen sota, joka aukaisi tiet jälleen Karjalaan, ja vanha väsynyt opettaja pääsi iästä untaan lepäämään kotiseudun multiin.

Elonsa parhaat ja kukkeimmat vuodet opettaja Kalervo toimi Salmassa. Hän oli Salmin kuntakokouksen puheenjohtajana ja kuului moneen lautakuntaan. Yhteen aikaan opettaja Kalervo oli Salmassa kaikki kaikessa. Opettaja Kalervo teki Salmassa hyvin tärkeän aloitteen jumalanpalveluskielen muuttamisesta suomenkieliseksi. Salmassa vielä tämän vuosisadan ensimmäisillä vuosikymmenillä kaikki kirkolliset menot toimitettiin vieraalla kielellä. Aloite saavutti kannatusta laajoissa rahvaan kerroksissa, mutta oli vastustajiakin. Venäläistäjäpapisto ja heihin liittyneet vastustivat kiihkeästi jumalanpalveluskielen muuttamista. Asia ei silloin mennyt läpi, mutta se herätti omakielisten jumalanpalvelusten ikävän salmilaisissa ja oli valmistusta tulevalle paremmalle ajalle. Sitten kun vallankumous saapui, ajoivat salmilaiset venäläistäjäpapat pois ja kaikki kirkonmenot muuttuivat suomenkieliseksi.

Vapaussodan jälkeen toimi opettaja Kalervo jonkun aikaa sotilasvirkailijana Salmin rajavartiostossa. Mutta siirtyi jälleen opettajaksi Pitkänrannan kansakouluun, johon hänet oli valittu 1922 ja toimi Pitkänrannan koulussa 1934, jolloin oli pakoitettu eroamaan heikontuneen terveytensä vuoksi. Näissä puitteissa kulki iltaan opettaja Kalle Kalervon elämä, kunnes hänet kätettiin haudan lepoon Sortavalan kreikkalaiskatolisella hautausmaalla 18. 5. 1942.

„Jääkö Moskovan rauhan raja pysyväiseksi“?

Ruotsin lehdet Lontoon sopimuksesta.

Lontoon ja Moskovan sopimuksesta kirjoittaa *Social-Demokraten* mm.:

Sopimuksen viidennessä artiklassa sanotaan, että sopimusvallat läheisessä ja ystävällisessä yhteistyössä aikovat rauhan jälkeen turvata Euroopan turvallisuuden ja taloudellisen hyvinvoinnin. Tässä lauseessa ilmenee sama henki kuin Atlantin sopimuksessa. Periaatteessa selitys on tyydyttävä, mutta siihen sisältyviä käytännöllisiä kysymyksiä ei ole valaistu. Ei ole vältettävissä, että me täällä Pohjolassa, sopimuksen asiallista sisältöä pohtiessamme, joudumme esittämään eräitä selviä kysymyksiä »Sodan päätyttyä ei vaadita mitään alueluovutuksia». Mitä sillä tarkoitetaan? Mikä vanha status quo on tämän pohjana? Onko se ennen Moskovan rauhaa vallinnut olotila vai sen jälkeinen? Onko se Baltian itsenäisten tasavaltain ajalta vai venäläisen miehityksen jälkeiseltä? Me täällä Pohjolassa pidämme vuoden 1940 rajoihin supistettua Suomea silvottuna maana, maana, jonka on täytynyt tehdä alueluovutuksia toisen vallan aluevaatimusten tyydyttämiseksi. Jos Moskovan rauhan raja jäisi pysyväiseksi, pidämme sitä todistuksena siitä, etteivät Lontoon sopimusvallat pysty luomaan oikeudenmukaista rauhaa voitettuaan sodan. Olemme pakotettuja yhä kysymään miten on Baltian maiden vapauden laita. Takaako Lontoon sopimus sen vai ei?

Stockholms-Tidningens lausuu:

Sopimus antaa laajoja mahdollisuuksia eriäviin tulkeihin. Mitä Neuvostoliitto tarkoittaa alueluovutuksilla? Mikä ajankohta on laskennan lähtökohta? Ovatko Suomelta Moskovan rauhassa anastetut alueet sellaisia aluevoittoja, jotka luovutetaan takaisin, kuuluvatko Baltian maat takaisinluovutettaviin alueisiin? Kaikki riippuu tarkoituksellisen epämääräisen lupauksen tulkinnasta. Lupaus siitä, etteivät sopimusvallat puutu toisten maiden sisäisiin asioihin on yhtä venyvä. On syytä panna merkille se epämääräinen sanamuoto, jota käytetään niistä vihollisista, joita tullaan kohtelemaan samankaltaisesti. »Valtiot, jotka ovat yhtyneet Saksan hyökkäystoimiin Euroopassa» on määritelmä, jota voidaan ehkä käyttää oven raollaan pitämiseksi Suomelle erikoissovinnon tekoon, edellyttämällä, ettei Suomen armeija nykyisiltä linjoiltaan lähde mihinkään hyökkäystoimintaan.

Svenska Dagbladet lausuu olevan hyvinkin uskottavaa, ettei Englannilla ole valloitusaikeita Eurooppaan nähden. Mutta miten on Neuvostoliiton laita? Me Ruotsissa olemme sitä mieltä, ettei Suomi voi elää turvallisen Moskovan rauhan ote valtioruumiissaan ja että Suomella on oikeus esittää Atlantin sopimuksen allekirjoittajille kysymys, ovatko tämän sopimuksen kansallisen vapauden periaatteita koskevat kohdat sopuoinnussa Moskovan rauhan ehtojen kanssa, mitkä Englanti ja Yhdysvallat niin jyrkästi tuomitsivat kaksi vuotta sitten. Länsivaltain taholta ei myöskään ole julkisesti leimattu Baltian maiden miehitystä kansainvälisesti pätemättömäksi.